

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: : **Diagnozowanie sieci społecznych**
2. Kod zajęć/przedmiotu: **24- PCDU-DSS**
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): **obowiązkowy**
4. Kierunek studiów: **Praca socjalna**
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): **II stopień**
6. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **II rok**
7. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW): **30 godz wykładu i 30 godz konwersatorium**
8. Liczba punktów ECTS: **4 pkt**
9. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **prof. UAM, dr hab. Anna Michalska, anna_michalska@poczta.onet.pl**
10. Język wykładowy: **j. polski**
11. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **Częściowo tak**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: **Diagnozowanie sieci społecznych**

C1	Przekazanie wiedzy o współczesnych cechach sieci społecznych i społecznościowych oraz zasadach i procesach networkingu. Również wiedzy o znaczeniu sieci w społeczności lokalnej, w organizowaniu środowiska lokalnego oraz w prowadzeniu pracy socjalnej
C2	Rozwinięcie umiejętności diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego poprzez stosowanie metody „badanie poprzez działanie”. Rozwinięcie umiejętności poszukiwania źródeł wiedzy o sieciach powiązań i interesów grup i zbiorowości społecznych w środowisku.
C3	Przekazanie wiedzy o głównych zasadach dotyczących analizy struktury i funkcji instytucji społecznych i organizacji pożytku publicznego, również wiedzy w zakresie możliwości posługiwania się różnymi modelami diagnozy dotyczącej powiązań społecznych w środowisku
C4	Wyrobienie umiejętności w zakresie poszukiwania, analizowania i interpretowania danych statystycznych, demograficznych, psychologicznych i socjologicznych dotyczących instytucji, organizacji społecznych i grup społecznych w środowisku lokalnym
C5	Wyrobienie umiejętności prowadzenia badań diagnozujących jakość sieci społecznych w środowiskach lokalnych o różnej wielkości, o różnych doświadczeniach i o różnych zasobach społecznych, również badań dotyczących czynników wpływających na zmianę społeczną
C6	Przekazanie wiedzy o zasadach wykorzystania danych z badań diagnozujących potrzeby grup narażonych na deficyt więzi społecznych oraz o zasadach sporządzania raportów i ekspertyz dotyczących sieci

	społecznych. Wyrobienie umiejętności w zakresie sporządzenia diagnozy sieci społecznych w społeczności lokalnej oraz opracowywania projektów socjalnych
--	---

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): nie obowiązują

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
DSS_01	Definiuje i objaśnia jakimi cechami charakteryzują się sieci społeczne i społecznościowe oraz zna zasady tworzenia sieci i zna procesy networkingu.	K_W02, K_W04, K_W05, K_W07, K_W10, K_U01
DSS_02	Ma wiedzę o znaczeniu sieci i networkingu w środowiskowej pracy socjalnej i w procesie dokonywaniu zmian społecznych i potrafi ją zinterpretować	K_W02, K_W04, K_W05, K_W07, K_W08, K_W10, K_U01
DSS_03	Potrafi zdiagnozować potrzeby środowiska lokalnego w zakresie więzi instytucjonalnych i międzyludzkich poprzez stosowanie metody „badanie poprzez działanie”	K_W10, K_W15, K_W16, K_W17, K_U01
DSS_04	Ma wiedzę o głównych zasadach dotyczących analizy struktury i funkcji instytucji społecznych i organizacji, a także organizacji pożytku publicznego uczestniczących w sieci. Ma wiedzę o więziach między sektorami polityki społecznej i potrafi ją zinterpretować	K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_W16, K_W17, K_U01, K_U03
DSS_05	Potrafi analizować i interpretować dane statystyczne, demograficzne, psychologiczne i socjologiczne dotyczące instytucji, organizacji społecznych i grup społecznych w środowisku lokalnym	K_W08, K_W10, K_W13, K_W14, K_W15, K_U01, K_U02
DSS_06	Potrafi przeprowadzić badania diagnostyczne w środowisku lokalnym o różnej wielkości, o różnych doświadczeniach, korzystając z wiedzy o metodach i technikach pozyskiwania danych oraz wiedzy na temat diagnozowania struktur społecznych	K_W10, K_W15, K_U02, K_U03, K_U07, K_U09,
DSS_07	Ma wiedzę o badaniach celowych i okazjonalnych nastawionych na poznanie potrzeb środowiska i wiedzę o możliwościach prowadzenia badań społecznych przy okazji realizacji różnych ról pracownika socjalnego. Prawidłowo posługuje się zasadami etycznymi i prawnymi	K_W10, K_W14, K_W15, K_U05; K_U10
DSS_08	Potrafi zdiagnozować stan powiązań społecznych w środowisku lokalnym i rozpoznać mocne i słabe strony	K_W10, K_W17,

	społeczności lokalnej posługując się metodą ABCD oraz innymi metodami i narzędziami opisu	K_U01, K_U02; K_U06, K_K04, K_K08
DSS_09	Potrafi zdiagnozować zasoby społeczności lokalnej oraz sieci wsparcia instytucjonalnego w zakresie współpracy i partnerstwa na różnych polach pracy socjalnej oraz potrafi interpretować badane zjawiska	K_W10, K_W13, K_W17, K_U01, K_U02, K_U09,
DSS_10	Potrafi sporządzić diagnozę sieci społecznych w społeczności lokalnej w oparciu o poznane schematy diagnozy środowiskowej oraz w oparciu o poznane modele diagnozy społecznej i wiedzę o zasobach i funkcjonowaniu infrastruktury społecznej i potrafi zbudować projekt społeczny dotyczący rozwoju sieci w społeczności lokalnej	K_W10, K_W13, K_W17, K_U02, K_U04, K_K04,

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu: Diagnozowanie sieci społecznych	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Przegląd definicji dotyczących różnych ujęć sieci społecznych i networkingu. Przegląd tradycyjnych sieci społecznych opartych na społecznikostwie oraz brytyjskich doświadczeń opartych na inicjatywach społecznych. Przegląd cech sieci społecznych i społecznościowych	DSS_01, DSS_02, DSS_08
Metodyka diagnozy sieci powiązań społecznych w środowisku lokalnym. Różnice w modelach diagnostycznych. Opisy inicjatyw społecznych jako źródło wiedzy o zasobach środowiska lokalnego. Możliwości wykorzystywania informacji o aktywności społecznej mieszkańców w sporządzaniu diagnozy więzi społecznych	DSS_01, DSS_02, DSS_03, DSS_08
Modele i formy opisu diagnostycznego. Techniki badawcze stosowane i polecane w procesie diagnozowania potrzeb środowiska. Zasady budowy narzędzi badawczych umożliwiających diagnozowanie potrzeb społeczności kategorialnych (zagrożonych wykluczeniem) w zakresie więzi społecznych	DSS_01, DSS_02, DSS_06, DSS_03,
Zasady dotyczące analizy struktury i funkcji instytucji społecznych i organizacji a także organizacji pożytku publicznego. Zasady diagnozowania doświadczeń organizacji usługowych w zakresie pomocy i wsparcia. Główne wskaźniki wykorzystywane w modelach badań środowiskowych	DSS_01, DSS_02, DSS_03, DSS_04, DSS_06, DSS_08
Zasady analizy i interpretacji danych statystycznych, demograficznych, psychologicznych i socjologicznych dotyczących instytucji, organizacji społecznych i grup społecznych w środowisku lokalnym. Elementy infrastrukturalnego profilu środowiska	DSS_02, DSS_05, DSS_06, DSS_07, DSS_08,
Modele badań diagnostycznych w środowisku lokalnym o różnej wielkości, o	DSS_03, DSS_04,

różnych doświadczeniach i o różnych zasobach społecznych. Przydatność modeli brytyjskich i amerykańskich w diagnozie sieci społecznych	DSS_05, DSS_06, DSS_09
Charakterystyka badań celowych i okazjonalnych nastawionych na poznanie potrzeb środowiska. Zasady gromadzenia informacji o profilu środowiska. Zasady prowadzenia badań nad więziami społecznymi przy okazji realizacji różnych ról pracownika socjalnego	DSS_03, DSS_04, DSS_05, DSS_07,
Model diagnozy stanu sieci powiązań społecznych w środowisku lokalnym. Zasady rozpoznawania mocnych i słabych stron społeczności lokalnej. Diagnozowanie sieci metodą ABCD i innymi metodami	DSS_03, DSS_04, DSS_06, DSS_07, DSS_08
Elementy diagnozy zasobów społeczności lokalnej i sieci instytucjonalnych w zakresie współpracy na różnych polach aktywności społecznej. Zasady wykorzystywania wyników badań nad sieciami społecznymi w organizowaniu środowiska i prowadzeniu środowiskowej pracy socjalnej	DSS_06, DSS_07, DSS_08, DSS_10
Zasady opracowywania różnorodnych informacji dotyczących sieci społecznych i społecznościowych. Formy prezentacji efektów badań diagnostycznych nad profilem „sieci społeczne”. Przykłady modeli diagnozy środowiskowej. Formy raportu diagnozy sieci społecznych. Przekładanie wyników badań diagnostycznych na projekt socjalny	DSS_07, DSS_08 DSS_09, DSS_10

5. Zalecana literatura:

- 1) Alan Twelvetrees, Pracując ze społecznością (przekład Anna Konieczna-Purchała), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014
- 2) Paul Henderson, David N. Thomas, Umiejętności pomocne w pracy ze społecznością, Centrum Wspierania Społeczności Lokalnych CAL, Warszawa 2013, s. 94-131
- 3) Tomasz Kaźmierczak i inni, Organizator społeczności lokalnej – refleksyjny praktyk. Poradnik I, Centrum Wspierania Społeczności Lokalnych CAL, Warszawa 2014, s. 129-138,
- 4) F. Ellen Netting, Peter M. Kettner, Steven L. McMurtry, M. Lori Thomas, Makropraktyka w pracy socjalnej, Centrum Wspierania Społeczności Lokalnych CAL, Warszawa 2014, s. 199-237,
- 5) Barbara Bąbska, Marek Rymsza, Organizowanie społeczności lokalnej – metodyka pracy środowiskowej. Poradnik II, Centrum Wspierania Społeczności Lokalnych CAL, Warszawa 2014, s. 103-127, oraz 193-203
- 6) Mike Green, Henry Moore, John O’Brien, Rozwój społeczności w oparciu o zasoby. Model ABCD w praktyce, Centrum Wspierania Społeczności Lokalnych CAL, Warszawa 2013, s. 20-16
- 7) Marek Rymsza (red.) Praca środowiskowa w Polsce – tradycja i teraźniejszość. Dobre praktyki, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014, s. 7-26,
- 8) Steve Skinder, Silniejsze społeczności. Jak budować potencjał społeczności i sektora publicznego, Centrum Wspierania Społeczności Lokalnych CAL, Warszawa 2014

9) Alison Gilchrist, Dlaczego relacje są ważne? Networking w rozwoju społecznościowy, Centrum Wspierania Społeczności Lokalnych CAL, Warszawa 2014, s. 25-149

10) Anna Kotlarska-Michalska, Socjologiczne badania diagnostyczne jako podstawa projektowaniu zmian społecznych (w:) J. Krzyszkowski, K. Piątek (red.) Rozwiązywanie problemów i kwestii społecznych teorii i praktyce. Z doświadczeń krajowych i europejskich, Częstochowa 2006, s. 23-36,

11) Anna Kotlarska-Michalska, Renesans metody środowiskowej w teorii i praktyce, (w:) H. Guzy-Steinke (red.) Praca socjalna środowisku i dla środowiska. Wyzwania, działania, efekty, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza wielkiego, Bydgoszcz 2019, s. 15-40,

12) Barbara Szatur-Jaworska, Diagnozowanie w polityce społecznej. Metody i problemy, Warszawa 2014,

13) Kazimiera Wódz, Barbara Kowalczyk, Organizowanie społeczności. Modele i strategie działania, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014, s. 116-140,

14) Jolanta Grotowska-Leder (red.) Więzi społeczne. Sieci społeczne w perspektywie procesów inkluzji i wykluczenia społecznego, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014, s. 71-158

15) Maria Mendel, Bohdan Skrzypczak (red.), Organizowanie społeczności lokalnej, Wydawca: Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014 (książka dostępna w wersji elektronicznej)

16) F. Ellen Netting, Peter M. Kettner, Steven L. McMurtry, M. Lori Thomas, Makropraktyka pracy socjalnej, Wydawca: Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, Warszawa 2012, s. 198-284

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	x
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	x
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	x
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	x
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	x
Praca w grupach	x
Inne (jakie?) - prezentacja przykładów – raportów, programów, strategii, treści ekspertyz dotyczących diagnozy sieci	x
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu									
	DSS _01	DSS _02	DSS _03	DSS _04	DSS _05	DSS _06	DSS _07	DSS _08	DSS _09	DSS _10
Egzamin pisemny (z wykładów)	X	X		X	x	X	X	X		
Egzamin ustny										
Egzamin z „otwartą książką”										
Kolokwium pisemne (z konwersatorium)			X	X	X		X	X	X	X
Kolokwium ustne										
Test										
Projekt										
Esej										
Raport										
Prezentacja multimedialna										
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)										
Portfolio										
Inne (jakie?) -										
...										

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		60
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	20
	Czytanie wskazanej literatury	10
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	30
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		120
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		4

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0):
- dobry plus (+db; 4,5):
- dobry (db; 4,0):
- dostateczny plus (+dst; 3,5):
- dostateczny (dst; 3,0):
- niedostateczny (ndst; 2,0):

Na kolokwium pisemnym należy odpowiedzieć na pięć pytań z wiedzy zdobytej na konwersatorium oraz z wiedzy z sześciu opracowań (raporty, ekspertyzy, diagnozy, strategii) uzupełniających problematykę konwersatorium (materiały są przekazane studentom w formie on-line). Na pierwszym konwersatorium studenci otrzymują informację o zasadach zaliczenia oraz wykaz 24 zagadnień obowiązujących na kolokwium pisemnym. Wykaz ten przesyłany jest też mailowo wszystkim studentom.

Na egzaminie pisemnym należy odpowiedzieć na pięć pytań z wiedzy wykładowej oraz z wiedzy z czterech obszernych artykułów uzupełniających problematykę wykładów (artykuły są przekazane studentom w formie on-line oraz skserowanej). Na pierwszym wykładzie studenci otrzymują informację o zasadach egzaminu oraz wykaz 30 zagadnień obowiązujących na egzaminie. Wykaz ten przesyłany jest też mailowo wszystkim studentom.